

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

“การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ของจังหวัดเชียงใหม่” การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากผู้ประกอบการทั้งหมด 10 ราย โดยสามารถสรุปให้เห็นตามแนวทางตามวัตถุประสงค์ที่จะนำไปสู่การพัฒนา ดังนี้

1. บริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่
 2. วิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่
 3. เพื่อสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ระดับชุมชน ระดับประเทศสู่สากล
- ในการสรุปผลการศึกษาตามแนวทางวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนั้น คณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. บริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่

จากที่คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในงานวิจัยครั้งนี้ อยู่ในเขตอำเภอเมืองคิดเป็นร้อยละ 50 อำเภอสันกำแพง คิดเป็นร้อยละ 40 อยู่ในเขตอำเภอสันทราย คิดเป็นร้อยละ 10 และเขตอำเภอหางดง คิดเป็นร้อยละ 0

1.2 ผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ ซื้อวัตถุดิบจากแหล่งผลิตภายในชุมชนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60 วัตถุดิบที่จัดซื้อ ได้แก่ ผ้ากำมะหยี่ นุ่น ไยสังเคราะห์ ฯลฯ โดยซื้อจากตลาดวโรรส และวัสดุที่เหลือใช้ที่ทำได้จากบ้านและร้านอาหาร เช่น เศษไม้ ฝาขวดน้ำ รองลงมาเป็นการซื้อวัตถุดิบจากแหล่งผลิตภายนอกชุมชนคิดเป็นร้อยละ 20 วัตถุดิบที่จัดซื้อ เช่น ดินไทยและ

ดินญี่ปุ่น ซึ่งสั่งซื้อมาจากต่างจังหวัดและต่างประเทศ ส่วนวัตถุดิบที่รับมาจากผู้ว่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 10 โดยผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์คิดเพียงค่าแรงที่ใช้ในการผลิตเท่านั้น

1.3 การจ้างแรงงานในการผลิตหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างแรงงานในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาเป็นการใช้แรงงานของผู้ประกอบการเอง การจ้างแรงงานสมาชิกภายในครอบครัว ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากันคือ ร้อยละ 40 และการจ้างแรงงานสมาชิกภายนอกชุมชนคิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

1.4 ผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ทั้งหมด เลือกใช้บ้านเป็นสถานที่ปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการใช้สถานที่ของกลุ่ม การใช้สถานที่ของผู้ว่าจ้าง และการเช่าสถานที่ในการผลิต คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

1.5 การออกแบบผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ตามแบบที่ผู้ประกอบการคิดค้นแบบเองทั้งหมดถึงร้อยละ 70 รองลงมาเป็นการออกแบบโดยวิธีอื่น ๆ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ตามคำแนะนำของผู้บริโภค คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนการออกแบบผลิตภัณฑ์ตามที่คุณว่าจ้างออกแบบให้ผลิตนั้น คิดเป็นร้อยละ 20 และการออกแบบโดยได้รับคำแนะนำจากผู้ว่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

1.6 ผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ มีการประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านทางตลาดนัดหรือถนนคนเดิน ซึ่งมีถึงร้อยละ 67 รองลงมาจะเป็นการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 22 สำหรับการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ และการประชาสัมพันธ์ทางด้านอื่น ๆ มีค่าร้อยละเท่ากันคือ ร้อยละ 11 ส่วนการประชาสัมพันธ์ตามงานแสดงสินค้าต่าง ๆ มีค่าร้อยละเป็น 0

1.7 ผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ ใช้ช่องทางในการจัดจำหน่ายที่เป็นร้านค้าของผู้ประกอบการ และการจัดจำหน่ายโดยใช้ตัวแทนจำหน่าย มีค่าร้อยละเท่ากันคือ ร้อยละ 33 สำหรับการจำหน่ายสินค้าผ่านถนนคนเดิน สำหรับการใช้อุปกรณ์การจัดจำหน่ายอื่น ๆ มีค่าร้อยละเท่ากันคือ ร้อยละ 11 และการจำหน่ายสินค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้บริโภค คิดเป็นร้อยละ 0

1.8 การกำหนดราคาของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ เป็นผู้กำหนดราคาเอง โดยพิจารณาจากต้นทุนราคาสินค้า คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาเป็นการกำหนดราคาแบบอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 33 สำหรับการกำหนดราคาโดยพิจารณาจากกำลังซื้อของลูกค้าและราคาขายของกลุ่มแข่งขัน มีค่าเท่ากันคือ ร้อยละ 22 ส่วนด้านคุณภาพของสินค้า มีค่าร้อยละ 11 ตลอดจนความต้องการของท้องตลาด และคุณภาพของผู้ซื้อผู้ขาย มีค่าเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

1.9 ในการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ นั้น ยังไม่มีการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน เป็นเพียงการถ่ายทอดความรู้ภายในกลุ่มที่ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสมาชิกภายในครอบครัวเท่านั้น และในบางครั้งก็จะมีนักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ที่มีความสนใจทางด้านผลิตภัณฑ์เข้ามาซักถามข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ทุกท่าน มีความยินดีและเต็มใจที่จะตอบคำถามเหล่านั้น

1.10 ในการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ SWOT Analysis ในการบริหารจัดการธุรกิจของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.10.1 S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง

สำหรับจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์คือ ผู้ประกอบการมีประสบการณ์การผลิตหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิตออกมานั้น มีรูปแบบหลากหลาย ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค สำหรับราคาผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับท้องตลาด ส่วนทางด้านช่องทางในการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการมีช่องทางที่ใช้ในการจัดจำหน่ายและการประชาสัมพันธ์ที่แน่นอนคือ ผ่านทางร้านค้าของผู้ประกอบการ ตัวแทนจำหน่าย พนักงานขาย และผู้ประกอบการมีการจัดทำประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานแสดงสินค้าต่าง ๆ และถนนคนเดิน ตลอดจนผู้ประกอบการมีการส่งเสริมการขายคือ เมื่อลูกค้าสั่งสินค้าคราวละมาก ๆ จะมีส่วนลดราคาสินค้า

1.10.2 W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน

สำหรับจุดอ่อนที่เกิดขึ้นกับการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์คือ ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ทางด้านการมีตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์เป็นของตนเอง ผู้ประกอบการบางรายไม่มีการจัดการทางด้านการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ทางด้านผลิตภัณฑ์ เนื่องจากไม่มีงบประมาณทางด้านนี้

1.10.3 O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส

โอกาสในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์คือ ในปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง ธุรกิจขนาดย่อมอย่างจริงจัง และได้จัดให้มีหน่วยงานทั้งทางภาครัฐและเอกชนเข้ามามีบทบาททางด้านการให้คำปรึกษาทางด้านการทำธุรกิจแก่ผู้ประกอบการมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการผลิต การจัดจำหน่าย การตลาด ฯลฯ ตลอดจนการเปิดการค้าเสรี ที่จะเพิ่มโอกาสทางด้านการผลิตของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์

1.10.4 T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค

สำหรับอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจการเมือง และสังคม ที่ทำให้ราคาวัตถุคิบดีสูงขึ้น การมีคู่แข่งในตลาดระดับเดียวกันเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการผลิตงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ใช้เงินลงทุนไม่มากนัก และผลิตภัณฑ์สามารถทำการลอกเลียนรูปแบบได้ง่าย ตลอดจนจุดอ่อนตัวทางด้านการบริโภคหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ของผู้บริโภค

2. วิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาเครื่องหนังในจังหวัดเชียงใหม่

จากที่คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ทราบว่าผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ ได้มีการนำเอาปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจของตนเองด้วย ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน มาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถนำเทคโนโลยีชาวบ้านที่ประดิษฐ์คิดค้นในราคาประหยัดมาใช้ในการผลิตผลงาน ได้เป็นอย่างดี

2.2 กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ มีการนำเอาหลักของความพอเพียงเข้ามาประยุกต์ใช้ในเรื่องของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบของท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตงานหัตถกรรมได้เป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงการใช้อย่างประหยัด และรู้คุณค่า

2.3 กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ มีการเน้นการจ้างแรงงานคนมากกว่าเทคโนโลยีหรือเครื่องจักร โดยใช้แรงงานภายในท้องถิ่น เพื่อลดค่าใช้จ่าย เป็นการกระจายรายได้ ช่วยให้คนท้องถิ่นมีงานทำไม่เกิดปัญหาสังคมและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของผู้ประกอบการ

2.4 กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ทุกกลุ่ม มีเหตุผลในการประกอบธุรกิจที่คำนึงถึง การบริหารจัดการที่เหมาะสมกับสภาพของผู้ประกอบการ เพื่อหลีกเลี่ยงต่อการเกิดภาวะหนี้สินของผู้ประกอบการ

2.5 กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับเรื่องของคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และการไม่เอาเปรียบต่อผู้บริโภค

การมีกระบวนการผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ และการมีความยุติธรรมต่อสมาชิกในกลุ่มหรือลูกจ้าง

2.6 กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ มีการประกอบธุรกิจที่สร้างความมั่นใจ ไม่โลภมาก ไม่ค้ำกำไรเกินควร และควรคำนึงถึงการค้าในระยะยาวเป็นหลัก โดยนำคำพูดที่ว่า ซื้อง่าย ขายคล่อง มาประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจของตนเองด้วย

2.7 กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ ได้มีการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเอง ครอบครัว และการประกอบธุรกิจงานหัตถกรรม โดยมีการคิดวางแผนอย่างรอบคอบ อยู่ตลอดเวลาทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

3. เพื่อสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ระดับชุมชน ระดับประเทศสู่สากล

คณะผู้วิจัยนำองค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับมาเพื่อสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ระดับชุมชน ระดับประเทศสู่สากล สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

3.1 ในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์นั้น ผู้วิจัยได้เชิญสภา หรือพ่อครูแม่ครูภูมิปัญญาชาวบ้าน มาสาธิตและให้ความรู้ทางด้านการทำหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์แก่นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจ ตระหนักและรู้จักคุณค่าของงานหัตถกรรมท้องถิ่นที่มีการสืบทอดจากรุ่นสู่อีกรุ่นให้คงอยู่กับชุมชนท้องถิ่นของตนเองต่อไป ซึ่งในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์นั้น จะมีการจัดกิจกรรมตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โรงเรียนสาธิตราชภัฏเชียงใหม่ ฯลฯ

3.2 คณะผู้วิจัยได้มีการจัดทำโครงการช่วงรุ่นใหม่ขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิเพื่อนสล่าล้านนา กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ ณ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ หลังอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการสืบสานงานหัตถกรรมภายในท้องถิ่นล้านนาให้คงอยู่คู่กับสังคม ซึ่งกิจกรรมภายในงานเป็นการให้ความรู้วิชาชีพทางด้านศิลปหัตถกรรมของท้องถิ่น โดยผู้ที่สนใจสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประกอบเป็นอาชีพหลัก

หรืออาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว ตลอดจนเป็นการเพิ่มจำนวนส่ว หรือ พ่อครูแม่ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วย

3.3 สำหรับการส่งเสริมการขายและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของส่วและผู้ประกอบการนั้น ทางคณะผู้วิจัยได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้ของพื้นบ้านของส่วและผู้ประกอบการ โดยใช้ชื่อของกิจกรรมครั้งนี้ว่า การจัดนิทรรศการ “มิติสัมพันธ์ ศิลปวัฒนธรรมเชิงช่าง” ซึ่งภายในงานได้มีการส่งเสริมให้ผู้บริโภคได้รับรู้ข้อมูลในเรื่องของผลิตภัณฑ์ของส่วและผู้ประกอบการ ทำให้ส่วและผู้ประกอบการมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์มากขึ้น ตลอดจนส่วหรือผู้ประกอบการ สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคมาปรับปรุงกลยุทธ์ทางด้านการตลาด ให้มีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม

3.4 คณะผู้วิจัยได้มีการจัดเวทีการเรียนรู้ให้กับส่วและผู้ประกอบการอยู่เสมอ โดย ในการจัดเวทีการเรียนรู้ครั้งที่ 1 จะเป็นการจัดเวทีการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการจัดทำโครงการวิจัย ไม่ว่าจะเป็นผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และนักศึกษา พร้อมทั้งทางคณะผู้วิจัยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยด้วย สำหรับการจัดเวทีการเรียนรู้ครั้งที่ 2 ทางคณะผู้วิจัยได้มีการจัดกิจกรรมการอบรมและฝึกปฏิบัติจริง ในหัวข้อเรื่อง การสร้างตราสินค้าและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบปัญหาทางด้านการสร้างตราสินค้าและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของส่วและผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพื่อคณะผู้วิจัยจะได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นไปหาแนวทางแก้ไขและปรึกษาวิทยากรที่มาให้ความรู้ในครั้งนี้ ตลอดจนส่วและผู้ประกอบการสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับ ไปเป็นแนวทางที่สำคัญเกี่ยวกับการสร้างตราสินค้าและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้บริโภค

จากการจัดเวทีการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยพบว่า ส่วหรือผู้ประกอบการมีความคาดหวังที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองให้เป็นที่ยอมรับในทุก ๆ ด้าน โดยมีความต้องการจะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานทั้งทางภาครัฐหรือเอกชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3.5 คณะผู้วิจัย มีการส่งเสริมและผลักดันให้ส่วหรือผู้ประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านการสัมมนา การอบรม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่หน่วยงานทางภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง โดยทางคณะผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการให้ส่วและผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานทางด้านธุรกิจของตนเอง และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับนั้นมาปรับใช้กับธุรกิจของตนเองได้เป็นอย่างดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งกิจกรรมที่ทางหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นมานั้น มีโครงการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น การบรรยายเรื่อง “จัดทำ SME ก้าวไกลสู่ภูมิภาคอาเซียน” โดยธนาคารทหารไทย จำกัด มหาชน

3.6 คณะผู้วิจัยได้มีการจัดการประชาสัมพันธ์โครงการวิจัย ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้แก่ ป้ายไวนิล สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นงานศิลปะประดิษฐ์ และเพื่อเป็นฐานองค์ความรู้ทางเว็บไซต์สำหรับผู้สนใจ ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศต่อไป

4. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางด้านการงานหัตถกรรมศิลปะประดิษฐ์ คือ

4.1 ควรมีการจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรม โดยนำผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน มาแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกัน ตลอดจนให้หน่วยงานทางภาครัฐและเอกชนมีโอกาเข้ามาบิบทบาทส่งเสริมทางด้านทักษะ ความรู้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ และรักษาเอกลักษณ์ทางด้านการทำหัตถกรรมสาขาศิลปะประดิษฐ์ของท้องถิ่นไว้ได้อย่างยั่งยืน

4.2 ควรมีการจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลหรือข้อคิดเห็นที่ได้มานั้น มาทำการปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการต่อไป

4.3 หน่วยงานทั้งทางภาครัฐและเอกชนควรจะมีการจัดตั้งจัดหน่วยงานที่ให้ความรู้ทางด้านการสร้างตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การตกแต่งร้าน เทคนิคการขาย ฯลฯ ตลอดจนสร้างความตระหนักในการใช้วัสดุภายในท้องถิ่นให้มาก และคำนึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวหรือท้องถิ่นแก่ผู้ประกอบการ